

Załącznik Nr do Umowy nr z dnia

WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA

Wykonawca będzie organizować i wykonywać prace realizowane w ramach przedmiotu Umowy w sposób nienaruszający obowiązujących przepisów o ochronie środowiska, zapewniający ochronę elementów przyrodniczych oraz zapobiegając negatywnemu oddziaływaniu na środowisko, jak również zapewni niezbędne środki i materiały do realizacji powyższego.

Obowiązki określone dla Wykonawcy dotyczą wszystkich osób zatrudnionych przez Wykonawcę do realizacji Przedmiotu Umowy: podwykonawców, dalszych podwykonawców, osób fizycznych wykonujących pracę na rzecz Wykonawcy na podstawie stosunku pracy albo umowy cywilnoprawnej, zwanych dalej „pracownikami”. Zważywszy, że wykonanie Przedmiotu Umowy wiąże się z wytworzeniem odpadów, Wykonawca oświadcza, że jest wytwórcą odpadów powstałych w wyniku prac związanych z wykonaniem Przedmiotu Umowy i staje się ich posiadaczem w rozumieniu ustawy o odpadach z dnia 14.12.2012r., chyba że umowa stanowi inaczej.

1. Wykonawca jest zobowiązany współdziałać z Zamawiającym:

1.1. W zakresie ochrony środowiska w procesie przygotowania i realizacji inwestycji, a w szczególności do zapoznania się oraz swoich pracowników z Planem Gospodarki Odpadami, Planem Zadań Środowiskowych zawartymi w Planie BIOZ, standardami przyjętymi w organizacji, posiadania pisemnego potwierdzenia zapoznania się pracowników z powyższym oraz stosowania się do zawartych w nim wymagań i wytycznych.

1.2. W zakresie gospodarki odpadami:

1.2.1. do określenia w Instrukcji Bezpiecznego Wykonania Robót („IBWR”), przed przystąpieniem do realizacji robót, rodzaju i ilości odpadów niebezpiecznych przewidzianych do wytworzenia oraz sposobu gospodarowania nimi, zgodnie z przyjętym w planie BIOZ Planem Gospodarki Odpadami, standardami przyjętymi w organizacji, zasadami gospodarowania odpadami stosownie do zakresu swoich robót;

1.2.2. do selektywnego gromadzenia wytworzonych przez siebie odpadów w sposób zgodny ze sposobem przyjętym w Planie Gospodarki Odpadami, standardami przyjętymi w organizacji, zasadami gospodarowania odpadami i bieżącego usuwania ich z terenu inwestycji;

1.2.3. do zagospodarowania odpadów jako ich wytwórca i posiadacz, własnym staraniem na podstawie posiadanych przez niego zezwoleń i innych uprawnień do wykonywania działalności w zakresie gospodarowania odpadami, wydanych na podstawie wymogów ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27.04.2001r. i ustawy o odpadach z dnia 14.12.2012r. lub przekazania wytworzonych odpadów podmiotom posiadającym stosowne zezwolenia na gospodarowanie odpadami, wydany na podstawie wymogów w/w ustaw, chyba, że umowa stanowi inaczej;

1.2.4. do poniesienia wszelkich kosztów zagospodarowania wytworzonych przez siebie odpadów, o których mowa w pkt. 1.2.3, a które zawarte są w wynagrodzeniu umownym za wykonanie Przedmiotu Umowy i nie podlegają odrębnej zapłacie;

1.2.5. do utrzymania przez siebie oraz przez podmioty, którym Wykonawca przekazuje odpady do zagospodarowania, w/w zezwoleń i uprawnień w okresie obowiązywania niniejszej Umowy, jak również do ich bieżącej aktualizacji i przystosowania do zmian w obowiązujących przepisach prawa w tym zakresie, oraz do przedkładania uwierzytelnionych kopii w/w zezwoleń i uprawnień na każde żądanie Zamawiającego;

1.2.6. do dokumentowania i ewidencjonowania wytworzonych przez siebie odpadów powstałych w wyniku prowadzonych robót i przekładania na życzenie Zamawiającego wymaganej ewidencji odpadów wytwarzanych/zbieranych/przetwarzanych w związku z prowadzoną działalnością.

1.3. W zakresie ochrony środowiska gruntowo-wodnego:

1.3.1. do oszczędnego gospodarowania terenem w trakcie budowy oraz przywrócenia terenu do stanu pierwotnego po zakończeniu budowy;

- 1.3.2 do lokalizowania, organizowania i eksploataowania baz materiałowych, sprzętowych, paliwowych, magazynowych, znajdujących się na terenie inwestycji, w uzgodnieniu z Zamawiającym, zgodnie ze standardami przyjętymi przez niego w tym zakresie;
 - 1.3.3 do stosowania sprawnego technicznie sprzętu i urządzeń oraz niedopuszczania do zanieczyszczenia wody i gruntu substancjami chemicznymi;
 - 1.3.4 do przechowywania i stosowania substancji chemicznych (w tym paliw) zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi oraz ze standardami przyjętymi przez Zamawiającego w tym zakresie, a w szczególności do przestrzegania zakazu wylewania jakichkolwiek substancji chemicznych do wody, gruntu, systemu kanalizacji deszczowej, sanitarnej lub tymczasowego systemu odwodnienia placu budowy;
 - 1.3.5 do stosowania się do zakazu mycia pojazdów i sprzętu, za wyjątkiem mycia/czyszczenia kół i nadkoli pojazdów z błota przed opuszczeniem terenu inwestycji, w miejscach wyznaczonych i udostępnionych przez Zamawiającego lub miejscach zorganizowanych przez Wykonawcę w uzgodnieniu z Zamawiającym;
 - 1.3.6 do stosowania się do zakazu wykonywania napraw, remontów, konserwacji sprzętu i urządzeń na terenie inwestycji poza uzgodnionymi z Zamawiającym miejscami;
 - 1.3.7 do utrzymywania w czystości i porządku terenu prowadzenia swoich robót, zapleczy higieniczno-sanitarnych, baz materiałowych, sprzętowych, paliwowych, magazynowych oraz miejsc gromadzenia odpadów;
 - 1.3.8 do dostarczania gruntu niezanieczyszczonego oraz nie powodowania zanieczyszczeń środowiska wodno-gruntowego w przypadku wykonywania prac ziemnych lub wykonywania zieleni.
- 1.4. W zakresie ochrony atmosfery i środowiska akustycznego:**
- 1.4.1 do zapewnienia, że emisje do atmosfery i środowiska akustycznego spowodowane działalnością Wykonawcy w wyniku realizacji Przedmiotu Umowy nie przekroczą wartości określonych w mających zastosowanie przepisach prawa;
 - 1.4.2 do stosowania środków ograniczających pylenie powstałe w wyniku realizacji prac, poprzez zraszanie dróg technologicznych i zamiatanych powierzchni, mycie/czyszczenie kół i nadkoli opuszczających teren inwestycji samochodów, oplandekowanie samochodów transportujących substancje pyliste;
 - 1.4.3 do stosowania się do zakazu spalania odpadów, materiałów zbędnych oraz palenia ognisk.
- 1.5. W zakresie ochrony flory i fauny:**
- 1.5.1 do utrzymywania w stanie nie pogorszonym urządzeń służących zabezpieczeniu środowiska, a w szczególności płotków zabezpieczających teren inwestycji przed wtargnięciem drobnych zwierząt, zabezpieczeń pni drzew przed mechanicznym uszkodzeniem, a w przypadku uszkodzenia tych zabezpieczeń, do odtworzenia ich własnym staraniem i na własny koszt;
 - 1.5.2 do stosowania się do zakazu niszczenia i samowolnego wycinania kolidujących drzew i krzewów znajdujących się na terenie inwestycji.
- 1.6. W zakresie organizacji ochrony środowiska:**
- 1.6.1 do egzekwowania od pracowników przestrzegania przepisów i zasad ochrony środowiska, w tym również zawartych w planie BIOZ Planie Zadań Środowiskowych, Planie Gospodarki Odpadami, standardach przyjętych w organizacji, zasad organizacji gospodarki odpadami, sporządzonych na potrzeby realizacji inwestycji;
 - 1.6.2 do reagowania na sytuacje awaryjne i incydenty środowiskowe, zgodnie z przyjętym przez Zamawiającego systemem i standardem postępowania oraz do niezwłocznego zgłaszania kierownictwu o zaistniałych awariach środowiskowych i potencjalnych incydentach środowiskowych;
 - 1.6.3 do zapewnienia przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w sytuacji zaistnienia awarii lub incydentu środowiskowego oraz do umożliwienia obecności przedstawiciela Zamawiającego podczas prowadzenia postępowania wyjaśniającego;
 - 1.6.4 do uczestniczenia w spotkaniach, kontrolach i inspekcjach organizowanych przez Zamawiającego, dotyczących ochrony środowiska oraz do związanej z tym, koordynacji robót;

- 1.6.5 do stosowania się do bieżących zaleceń wydanych przez Zamawiającego i terminowego usuwania uchybień stwierdzonych podczas prowadzonych kontroli w zakresie ochrony środowiska;
- 1.6.6 do wstrzymania robót i prac w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla środowiska z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy lub wynikającego z obowiązujących przepisów prawnych; w takim przypadku Zamawiający nie będzie ponosić odpowiedzialności za szkody poniesione z tego tytułu przez Wykonawcę; wymienione szkody nie będą również stanowić podstawy do uzasadniania ewentualnych opóźnień w realizacji robót;
- 1.6.7 do terminowego przekazywania informacji objętych obowiązkiem raportowania, zgodnie z wymaganiami określonymi w zawartych w Planie BIOZ: Planie Zadań Środowiskowych, Planie Gospodarki Odpadami, standardami przyjętymi w organizacji, zasadami organizacji gospodarki odpadami sporządzonymi na potrzeby realizacji inwestycji.

2. Wykonawca jest uprawniony:

- 2.1. do wglądu na każde żądanie do zawartych w Planie BIOZ: Planu Zadań Środowiskowych, Planu Gospodarki Odpadami oraz do standardów przyjętych w organizacji, organizacji gospodarki odpadami, sporządzonych na potrzeby realizacji inwestycji;
- 2.2. do zgłaszania uwag i wniosków oraz koordynacji robót w zakresie ochrony środowiska;;
- 2.3. do wstrzymania robót w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla środowiska, niezwłocznie informując o tym fakcie Zamawiającego;
- 2.4. do dostępu do apteczki ekologicznej służącej likwidacji skutków awarii i incydentów środowiskowych oraz instrukcji awaryjnej na wypadek takiej awarii lub incydentu;
- 2.5. do dostępu do punktu gromadzenia odpadów niebezpiecznych, zorganizowanego przez Zamawiającego oraz pojemników do gromadzenia odpadów komunalnych zmieszanych i segregowanych oraz do deponowania w nich odpadów stosownie do ich rodzaju.

3. Zamawiający uprawniony jest:

- 3.1. do kontroli obszaru wykonywanych prac przez Wykonawcę w zakresie ochrony środowiska, zgodnie z przepisami prawa i zapisami niniejszej Umowy;
- 3.2. do wydawania Wykonawcy bieżących zaleceń oraz zaleceń usuwania uchybień stwierdzonych podczas prowadzonych kontroli w zakresie ochrony środowiska;
- 3.3. do wstrzymania robót i prac w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla środowiska z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy lub wynikającego z obowiązujących przepisów prawnych; w takim przypadku Zamawiający nie będzie ponosić odpowiedzialności za szkody poniesione z tego tytułu przez Wykonawcę; wymienione szkody nie będą również stanowić podstawy do uzasadniania ewentualnych opóźnień w realizacji robót;
- 3.4. do wydawania zaleceń usunięcia uchybień i nieprawidłowości w zakresie ochrony środowiska oraz kontroli ich wykonania; do żądania czasowego lub trwałego usunięcia z terenu budowy pracowników Wykonawcy rażąco naruszających obowiązki w zakresie ochrony środowiska;
- 3.5. do wydawania poleceń realizacji działań zapewniających przestrzeganie przepisów i zasad ochrony środowiska, w związku z koordynacją robót;
- 3.6. W sytuacji braku czystości i porządku, zalegania odpadów na stanowiskach pracy Wykonawcy, braku realizacji bieżących zaleceń, zaleceń zawartych w raportach z kontroli w zakresie ochrony środowiska, niszczenia urządzeń zabezpieczających środowisko, która według oceny Zamawiającego może wpłynąć na wystąpienie bezpośrednich zagrożeń dla ochrony środowiska; Zamawiający zastrzega sobie prawo wykonania robót porządkowych i naprawczych na koszt i ryzyko Wykonawcy, bez umniejszania swoich uprawnień wynikających z pkt 3.7.
- 3.7. **do naliczania Wykonawcy kar umownych w sytuacji:**
 - a) braku przestrzegania przepisów i zasad ochrony środowiska, w tym również w zawartych w planie BIOZ: Planie Zadań Środowiskowych, Planie Gospodarki Odpadami oraz w standardach przyjętych w organizacji, zasadach organizacji gospodarki odpadami, sporządzonych na potrzeby realizacji inwestycji - w wysokości 500 zł za każdy ujawniony przypadek;

- b) braku czystości i porządku na terenie prowadzenia swoich robót, zapleczy higieniczno-sanitarnych, zapleczy materiałowo-sprzętowych i paliwowych oraz miejsc gromadzenia odpadów - w wysokości 500 zł za każdy ujawniony przypadek;
 - c) prowadzenia gospodarki odpadami w sposób niezgodny z przepisami prawa i przyjętym Planem Gospodarki Odpadami, standardami przyjętymi w organizacji, zasadami organizacji gospodarki odpadami na terenie inwestycji, w szczególności w przypadku braku selektywnej zbiórki i gromadzenia odpadów - w wysokości 500 zł za każdy ujawniony przypadek;
 - d) spalania odpadów, materiałów zbędnych i palenia ognisk - w wysokości 1 000,00 zł za każdy ujawniony przypadek;
 - e) wylewania jakichkolwiek substancji chemicznych do wody, gruntu, systemu kanalizacji deszczowej, sanitarnej lub tymczasowego systemu odwodnienia placu budowy - w wysokości 1 000,00 zł a każdy ujawniony przypadek;
 - f) braku stosowania środków ograniczających pylenie powstałe w wyniku realizacji prac wymienionych w pkt 1.4.2 – w wysokości 500 zł za każdy ujawniony przypadek;
 - g) braku mycia/czyszczenia kół pojazdów opuszczających budowę lub mycie/czyszczenie kół pojazdów poza miejscem do tego przeznaczonym – w wysokości 500 zł za każdy ujawniony przypadek;
 - h) mycia pojazdów na terenie inwestycji – w wysokości 100 zł za każdy ujawniony przypadek;
 - i) stosowania niesprawnego technicznie sprzętu i urządzeń oraz dopuszczania do zanieczyszczenia wody i gruntu substancjami chemicznymi – w wysokości 500 zł za każdy ujawniony przypadek;
 - j) niszczenia urządzeń służących zabezpieczeniu środowiska, a w szczególności płotków zabezpieczających teren inwestycji przed wtargnięciem drobnych zwierząt, zabezpieczeń drzew przed mechanicznym uszkodzeniem – w wysokości 500 zł za każdy ujawniony przypadek;
 - k) braku przedłożenia, na żądanie Zamawiającego, uwierzytelnionych kopii dokumentów wymienionych w pkt 1.2.6 – w wysokości 500 zł za każdy dzień opóźnienia w przedłożeniu.
- 3.8.** W przypadku stwierdzenia przez Zamawiającego kolejnych nieprawidłowości, o których mowa w pkt 3.7, karę za każdy kolejny ujawniony przypadek ustala się poprzez powiększenie o 50% kary nałożonej ostatnio za takie samo naruszenie.
- 4.** Zamawiający zastrzega sobie prawo określenia dodatkowych wymogów dotyczących ochrony środowiska w sytuacjach przewidywania wystąpienia specyficznych zagrożeń wymagających zastosowania odrębnych działań zapobiegawczych. Wymagania co do ich przestrzegania będą skutecznie wyłącznie wtedy, gdy Zamawiający dostarczy je Wykonawcy w formie pisemnej nie później niż na 5 dni przed rozpoczęciem takich robót lub prawdopodobieństwem wystąpienia takich zagrożeń.

Zamawiający

Wykonawca